

شماره ۲ دوره ۳ تابستان ۱۴۰۲

فصلنامه مدیریت دانش در ورزش دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج

طراحی مدل ساختاری توسعه فوتسال ایران

قاسم جعفری^۱، سید احسان امیرحسینی^{۲*}، حمید قاسمی^۳

۱- دانشجوی دکتری گروه مدیریت ورزشی، واحد یاسوج، دانشگاه آزاد اسلامی، یاسوج، ایران ۲- دانشیار گروه گروه مدیریت ورزشی، واحد یاسوج، دانشگاه آزاد اسلامی، یاسوج، ایران (نویسنده مسئول) ۳- دانشیار مدیریت ورزشی، دانشگاه پیام نور

amirhosseini474@gmail.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۵/۰۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۳/۳۱

چکیده

هدف پژوهش، طراحی مدل ساختاری توسعه فوتسال ایران بود. پژوهش حاضر به لحاظ روش، توصیفی-پیمایشی بود و به صورت آمیخته کیفی و کمی انجام شد. نمونه‌گیری در بخش کیفی، براساس پندل تخصصی و هدفمند، با بهره‌گیری از روش گلوله برفی و برابر با ۲۰ نفر بود. جامعه آماری در بخش کمی، شامل مسئولین و کارشناسان کمیته فوتسال فدراسیون و هیأت‌های فوتبال، مدیران تیم‌های ملی و باشگاه‌های فوتسال بودند که به دلیل به دلیل نامحدود بودن جامعه آماری، تعداد نمونه، ۳۸۴ نفر تعیین شد که ابتدا به صورت تصادفی طبقه‌ای و سپس به صورت در دسترس، انتخاب شدند. ابزار تحقیق، پرسشنامه محقق ساخته بود. روایی پرسشنامه توسط ۸ نفر از اساتید مدیریت ورزشی و پایایی آن، علاوه بر کدگذاری مجدد توسط دو کدگذار، با آزمون آلفای کرونباخ، نیز تأیید شد ($\alpha=0/90$). برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS و لیزرل استفاده شد. یافته‌ها نشان داد که ۳۰ شاخص در قالب مؤلفه‌های محیطی و تجهیزاتی، منابع انسانی، مالی و اقتصادی، عوامل ساختاری، کارراهه، تعاملات، نگرشی و حمایتی و فرایندهای اجرایی در توسعه فوتسال ایران وجود دارد و اثرگذار شاخص‌های شناسایی شده در توسعه فوتسال معنادار است. می‌توان گفت، استانداردهای و افزایش سالن‌های فوتسال، توسعه و بهره‌وری منابع انسانی فنی، تخصصی و مدیریتی فوتسال، خصوصی‌سازی باشگاه‌ها و درآمدزایی پایدار به توسعه فوتسال کمک زیادی خواهد کرد.

کلمات کلیدی: فوتسال، فدراسیون فوتبال، کارراهه

مقدمه

فوتسال در سراسر جهان روند رو به رشدی را در دهه‌های اخیر طی کرده است و با توجه به برگزاری مسابقات قهرمانی، راه اندازی لیگ‌ها، تشکیل تیم‌های ملی و باشگاهی، تبدیل به ورزشی محبوب تبدیل شده است (Rodríguez, 2021). این رشته ورزشی یکی از ورزش‌هایی است که بیشترین افزایش تعداد ورزشکار و طرفدار را در سراسر جهان، چه از نظر تفریحی و چه از نظر رقابتی، در سال‌های اخیر به خود اختصاص داده است (Méndez-Dominguez and et al, 2022). هم‌اکنون فوتسال یک ورزش در حال پیشرفت است (Lopes and et al, 2020) و به دلیل این‌که پایه و اساسش یک بازی اجتماعی برای همه افراد، در هررده سنی و برخوردار از جنس و جوش، سلامت فیزیکی و روانی و ایجاد روحیه شاد و اجتماعی است، در سرتاسر جهان علاقه‌مندان زیادی را به خود جذب کرده است (Mousavi Zaranji and et al, 2020) و مانند فوتبال یکی از ورزش‌های مورد علاقه بسیاری از جوانان و نوجوانان ایران است که روز به روز نیز بر تعداد افراد علاقه‌مند به آن افزوده می‌شود و محبوبیت فراوانی در بین اقشار مختلف کشور دارد (Eftekhari and et al, 2019).

فوتسال یا به عبارتی فوتبال سالنی برای اولین بار به علت کمبود فضا در دهه ۱۹۳۰ در اروگوئه بازی می‌شد. سپس به برزیل گسترش پیدا کرد و پس از آن در اوایل دهه ۱۹۷۰ انجمن بین‌المللی فوتسال^۱ در ریودوژانیرو^۲ شکل گرفت (Baroni and et al, 2008). علیرغم این‌که فوتسال ورزشی جدید محسوب می‌شود، تقریباً در همه جای دنیا انجام می‌شود و در سال‌های اخیر بر تعداد طرفداران آن افزوده شده است. علاوه بر این‌ها، توسط فیفا^۳ و یوفا با مسابقات قهرمانی باشگاهی و ملی جهان و آفریقا، آسیا، آمریکا (شمال و مرکز و جنوب)، اقیانوسیه و اروپا به رسمیت شناخته شده و حمایت می‌شود (Olivete and et al, 2015, Berdejo-del-Fresno, 2014). در همین راستا، در گام دوم برنامه توسعه فیفا، بر سه اصل "چشم انداز وسیع‌تر، افزایش سرمایه گذاری و تاثیرگذاری بیشتر" تأکید شده است و این سازمان بین‌المللی به دنبال توسعه و حمایت همه جانبه از فوتبال، فوتسال و فوتبال ساحلی است. به طوری که همه ملت‌ها بتوانند به پتانسیل‌های نهفته این رشته‌های ورزشی دست یابند (FIFA, 2019). در این میان، فوتسال، نظر دولتمردان را نیز جلب کرده و به این ورزش توجه ویژه‌ای دارند.

ورزش فوتسال به دلیل جذابیت‌های خاص خود و همچنین اجرای مهارت‌های ناب بازیکنان، این روزها مورد توجه بسیاری از علاقه‌مندان قرار گرفته است. ورزش فوتسال علاوه بر جنبه قهرمانی و افتخارآفرینی آن در سطح ملی و بین‌المللی، به دلیل مفرح و کم هزینه بودن، مانند سایر رشته‌های ورزشی می‌تواند کارکردهای گسترده‌ای را در برگیرد. از جمله این کارکردها می‌توان به کسب نشاط و احساس لذت، غنی سازی اوقات فراغت، کسب سلامتی و آمادگی جسمانی، بهبود روابط شغلی، پیوند و ارتباطات اجتماعی و شیوه زندگی، پیشگیری و درمان بیماری‌ها، دستیابی به فواید و آثار ورزش، فرح بخشی و بی خطر بودن، تخلیه انرژی و دفع سموم، مدیریت و کاهش وزن و برخوردار از تناسب اندام، برخوردار از عواطف اجتماعی، گسترش تعامل و روابط اجتماعی اشاره کرد (Javadipour & Samieinia, 2012). از طرفی، موضوع حرفه‌ای شدن ورزش فوتسال موجب شده است که محبوبیت و مردمی شدن آن در سطح جوامع به شدت گسترش یابد؛ به طوری که طرفداران این ورزش شروع به تبلیغ و نمایش ورزشکاران حرفه‌ای خود از طریق رادیو، تلویزیون و اینترنت نموده‌اند (Rezaei and et al, 2020). ضمن این‌که مربیان فوتبال برای توسعه مهارت‌های بازیکنان خود در تمرینات به ادغام با بازی فوتسال روی آورده‌اند. در همین رابطه کریستوفر^۴ و همکاران (۲۰۱۸) در تحقیقی بیان کردند که فوتسال به عنوان یک ابزار آموزشی برای پرورش استعدادها و فوتبال به شمار می‌رود و فوتسال می‌تواند برای رشد استعدادها و فوتبال مفید باشد. حتی فوتسال می‌تواند به توسعه به فوتبال‌بالیست‌های "چند عملکردی" کمک کند.

طبق گفته صاحب‌نظران، ورزش فوتسال همان فوتبال با ابعاد کوچک است. رشد سریع فوتبال و فوتسال در دهه‌های اخیر باعث افزایش سطح رقابتی در این رشته‌های ورزشی شده است. عوامل زیادی می‌توانند در رشد و توسعه رشته فوتسال کمک کنند و

1- International Futsal Association

2_ Rio de Janeiro

3_ International Football Federation (FIFA)

4_ Christopher

با به‌عنوان محدودیت و مانع سد راه گسترش آن شوند که عوامل فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و از این قبیل موارد هستند (Mousavi Zaranji and et al, 2020).

علی‌رغم وجود علاقه‌مندان فراوان و تأثیرگذاری این رشته ورزشی در جامعه و توجه سرمایه‌گذاران و دولتمردان به فوتسال، موانع و محدودیت‌ها و چالش‌هایی در توسعه فوتسال ایران وجود دارد. به عنوان مثال، محرم زاده، و مهدی خانی لاهرود (۱۴۰۱) به عوامل مدیریتی، عوامل انسانی و اجتماعی، عوامل نگرشی و حمایتی اجرایی و عوامل امکاناتی و تجهیزاتی جزو موانع و محدودیت‌های توسعه فوتسال در شهرستان مشکین شهر، سیفی و همکاران (۱۴۰۰) به ضعف مدیریت در سطح فدراسیون و هیئت‌های استانی و وابستگی مالی باشگاه‌ها به دولت به عنوان مهمترین چالش‌ها، احمدی و احمدی (۱۳۹۸) به وجود مشکلاتی در زمینه تامین بودجه، پخش مستقیم تلویزیونی اندک دیدارهای تدارکاتی خارجی، اردوهای آماده سازی اندک و کمبود حامیان مالی در توسعه فوتسال و کوشکی و همکاران (۱۳۹۶) به مؤلفه‌های مدیریتی و اجرایی، اقتصادی، انسانی و اجتماعی و امکاناتی و تجهیزاتی به عنوان موانع توسعه فوتسال شهر سبزه‌وار اشاره کردند. هرچند فوتسال ایران در آسیا و جهان وضعیت مطلوبی دارد، اما موانع و چالش‌های یاد شده در فوتسال وجود دارد و از تمرکز اصلی مدیران فدراسیون فوتبال بر تیم ملی فوتبال بزرگسالان و لیگ برتر فوتبال بزرگسالان است. از سوی دیگر، تلاش جدی رقبای مدعی در توسعه فوتسال تهدیدی جدی برای فوتسال ایران است. فقدان تمرکز بر توسعه بیش از پیش در فوتسال، موجب از دست رفتن موقعیت فعلی خواهد شد. این در حالی است که پژوهش‌های اندکی انجام شده است. در ادامه به مرور یافته‌های چند پژوهش پرداخته می‌شود.

مهندس^۱ و همکاران (۲۰۲۲) در تحقیقی که ضرورت دارد به آکادمی‌های ورزشی برای رشد بازیکنان فوتسال توجه ویژه‌ای داشت. به طور کلی، علاوه بر استمرار برنامه‌های استعدادیابی و توسعه در فوتسال، امکان تغییر پارامترهای ارزیابی را در بلندمدت اثرگذار است. گنزالز^۲ و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهشی دریافته‌اند که خانواده و مربیان را به عنوان افراد کلیدی در پرورش استعداد فوتسال مؤثر اثرگذارند. آن‌ها همچنین اشاره کردند که مهارت‌های روانی و شخصی و تمرین با بازیکنان برتر از جمله مهمترین عوامل تبدیل یک بازیکن به بازیکن نخبه است. بدیری^۳ (۲۰۲۱) عوامل اولیه مؤثر بر توسعه فوتسال دانشجویان در عربستان را طرح، برنامه، امکانات و تجهیزات، آمادگی روانی، کمیت و کیفیت آموزش و عوامل ثانویه را عوامل اجتماعی-فرهنگی، حمایت خانواده‌ها، مشوق‌ها و انگیزه می‌داند. روگریو^۴ و همکاران (۲۰۲۱) در تحقیقی دریافته‌اند که بین ادراک فوتسالیست‌ها و رهبری مربیان با مهارت‌های فردی و اجتماعی (مربی، رفتار دموکراتیک)، مهارت‌های شناختی (مربی، رفتار دموکراتیک و حمایت اجتماعی)، تعیین هدف (مربی، رفتار دموکراتیک و حمایت اجتماعی) ارتباط مثبتی وجود دارد. در برنامه راهبردی فدراسیون فوتبال نیوزلند^۵ (۲۰۱۶) به قوت‌های توانمندی کسب میزبانی، بر خورداری از ساختار مناسب در برگزاری لیگ حرفه‌ای، مسیرآسان در شناسایی نخبه‌ها و استعدادیابی و ضعف‌های ارتباطات ملی و بین‌المللی، کمبود نیروی انسانی کارآمد و ضعف در بازاریابی اشاره شده است. نجاری و همکاران (۱۴۰۱) در شناسایی عوامل مدیریتی مؤثر بر موفقیت تیم فوتسال مس سونگون دریافته‌اند که ساختار مدیریتی کارآمد و ثبات مدیریت با گرایش به جذب نخبگان و نخبه پروری باعث پیشبرد این باشگاه در مسیر موفقیت بوده است. علیزاده و امیرنژاد (۱۳۹۹) در تحقیق خود دریافته‌اند که امکانات و زیرساخت، عوامل اقتصادی و مالی، عوامل حمایتی، عوامل راهبردی، عوامل فرهنگی، عوامل مدیریتی و عوامل منابع انسانی بر توسعه فوتسال استان مازندران تأثیر مثبت و معناداری دارند. رضایی و همکاران (۱۳۹۹) به اهداف افزایش تعداد بازیکنان فعال، افزایش منابع انسانی متخصص در زمینه مدیریت، مربیگری و داوری فوتسال، توسعه زیرساخت‌های سخت‌افزاری، افزایش ظرفیت استفاده بهره‌ورانه از مجتمع‌های ورزشی، توسعه و تقویت علمی و عملی فعالیت‌ها، فرآیندها، کسب مقام‌ها و رتبه‌های ملی و بین‌المللی و مسابقات به عنوان اهداف کلان توسعه فوتسال استان سلیمانیه عراق اشاره کردند. گوهری و همکاران (۱۳۹۹) در تدوین نقشه استراتژیک فدراسیون فوتبال به استراتژی‌های پی‌ریزی و توسعه سنجیده فوتبال کشور و استاندارد سازی باشگاه‌های حرفه‌ای، تحکیم نظام بازاریابی، تجاری

1_ Méndez

2_ González

3- Bediri

4_ Rogério

5_ Newzealand Football Federation

سازی و توسعه مشارکت بخش خصوصی، ایجاد نظام یکپارچه مدیریت استعداد توسعه تعاملات و مراودات بین المللی با کشورهای صاحب سبک و پیشرو در فوتبال آسیا و جهان و توسعه و بهره‌وری منابع انسانی مدیریت فنی و تخصصی ارکان و سطوح مختلف فوتبال کشور دست یافتند.

یافته‌های مطالعات بیانگر اهمیت برخی عوامل مانند منابع انسانی متخصص، فضای ورزشی استاندارد، خصوصی سازی باشگاه‌ها، منابع مالی و غیره است که ممکن است مدیران نسبت به برخی از این عوامل آگاه باشند. با این وجود شناسایی علمی و اصولی عوامل مؤثر بر توسعه فوتسال بسیار ارزشمند است و به آگاهی مدیران خواهد افزود.

ورزش فوتسال از جمله ورزش‌های جذاب، مفرح و پرطرفدار است. فوتسال ایران از وضعیت مناسبی در آسیا و جهان برخوردار است. از طرفی روز به روز بر مخاطبان و علاقه‌مندان این رشته ورزشی افزوده می‌شود. بدیهی است که توجه جدی به فوتسال و افزایش ورزشکاران سازمان یافته به سلامت عمومی جامعه و غنی سازی اوقات فراغت مردم کمک خواهد کرد. از سوی دیگر، رقبای آسیایی و جهانی نیز سرمایه‌گذاری فزاینده‌ای در توسعه فوتسال خود انجام می‌دهند. چنانچه در توسعه فوتسال ایران، اقدامات سنجیده‌ای صورت نگیرد، ممکن است ایران در توسعه این رشته ورزشی از رقبا عقب بماند و ضمن از دست دادن جایگاه فعلی، علاقه‌مندان، مخاطبان و فوتسال‌یست‌های کشور کاهش یافته و توسعه و ترویج این ورزش با خلل و چالش مواجه شود و همچنین با توجه به این که تحقیقات علمی در حوزه فوتسال اندک است، این دغدغه وجود داشت که با مدیریت روزمرگی کم توجهی به عوامل اثرگذار بر توسعه این رشته ورزشی، شاهد رکود و درجا زدن فوتسال در کشور باشیم. از اینرو انجام این تحقیق ضرورت داشت. بنابراین پژوهش حاضر به دنبال پاسخ به سؤالات ذیل بود:

- مؤلفه‌ها و شاخص‌های توسعه فوتسال ایران کدام است؟

- مدل ساختاری توسعه فوتسال چگونه است؟

روش شناسی پژوهش

روش پژوهش، توصیفی-پیمایشی است که به شیوه آمیخته کیفی و کمی انجام شد. داده‌های پژوهش به صورت مطالعه اسنادی، اینترنتی، کتابخانه‌ای، مصاحبه عمیق نیمه‌ساختارمند از خبرگان (نمونه کیفی پژوهش) و همچنین روش پرسشنامه در زمینه شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه فوتسال ایران انجام شد. در این پژوهش، ابتدا با روش کیفی و سپس با روش کمی داده‌ها جمع‌آوری شد.

جامعه آماری این پژوهش در بخش کیفی خبرگان و صاحب‌نظران فوتسال بودند که تا حد اشباع نظری با ۲۳ نفر از خبرگان مصاحبه شد. به دلیل این که از مصاحبه هجدهم به بعد پاسخ‌ها، تکرار پاسخ‌های مصاحبه‌های قبلی بود، مصاحبه‌ها قطع شد. بنابراین از نظرات ۲۰ مشارکت‌کننده به عنوان نمونه کیفی استفاده شد. شایان ذکر است که انتخاب نمونه کیفی، براساس تخصص، تجربه، تسلط نظری، دسترسی و تمایل به صورت هدفمند و همچنین با بهره‌گیری از روش گلوله برفی انجام شد. مشارکت‌کنندگان شامل ۵ نفر از مدیران و صاحب‌نظران کمیته فوتسال فدراسیون فوتبال و تیم‌های ملی فوتسال، ۴ نفر از خبرگان و صاحب‌نظران فوتسال در هیأت‌های فوتبال استان‌ها، ۵ نفر از مدیران و مربیان برجسته باشگاه‌های سطح اول فوتسال کشور و ۴ نفر از اساتید مدیریت ورزشی دانشگاه بودند.

داده‌های بخش کیفی پژوهش به صورت مطالعه کتابخانه‌ای، اینترنتی، روش پرسشنامه و همچنین نظرخواهی از مشارکت‌کنندگان به صورت مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته به دست آمد. به این صورت که داده‌های حاصل از مرور ادبیات و مصاحبه‌های باز با مشارکت‌کنندگان، با روش تحلیل محتوا و کدگذاری باز، ۵۲ مفهوم اولیه استخراج شد (۲۱ مفهوم از ادبیات پیشینه و ۳۲ مفهوم از متن مصاحبه‌ها). پس از چندین بار مرور ادبیات پیشینه، متن مصاحبه‌ها و کدگذاری‌ها، برای استحکام داده‌ها و رفع سوگیری‌های احتمالی، متون مصاحبه‌ها و ادبیات پیشینه در اختیار دو کدگذار دیگر به غیر از گروه تحقیق و مشارکت‌کنندگان قرار گرفت و مجدداً کدگذاری شد و سپس توسط گروه تحقیق یکسان سازی و جمع بندی گردید و تعداد کدهای جمع بندی شده به ۴۱ کد (مفهوم) کاهش یافت. در مرحله بعد، پنل دلفی تشکیل گردید و داده‌های جمع بندی شده جهت بازنگری، ویرایش و اصلاح در اختیار اعضای پنل دلفی قرار گرفت. در مرتبه اول، پس از تجزیه و تحلیل داده‌ها، نظرات اصلاحی داده شد و پس از جمع بندی نظرات اصلاحی پنل دلفی، تعداد مفاهیم به ۳۶ مورد کاهش یافت، در واقع، عوامل کم اهمیت و یا بی‌ارتباط حذف

شد. در ادامه برای بازنگری در مرتبه دوم مجدداً پرسشنامه در اختیار اعضای پنل دلفی قرار گرفت و ویرایش‌های لازم انجام شد و موارد مشابه یکسان سازی شد و تعداد عوامل، مجدد کاهش یافت و تعداد شاخص‌های مؤثر بر توسعه فوتسال به ۳۲ مورد کاهش داده شد و با حذف ۲ مورد از شاخص‌ها در ویرایش و بازنگری مرتبه سوم توسط اعضای پنل دلفی، توافق نهایی آن‌ها مبنی بر اثرگذاری ۳۰ شاخص حاصل شد. در مرتبه چهارم، ترتیب و اهمیت شاخص‌ها و دسته‌بندی آن‌ها در قالب عوامل ساختاری، کار راه، توسعه تعاملات و ارتباطات، فرایندهای اجرایی، منابع انسانی، محیطی و تجهیزاتی، مالی و اقتصادی و نگرشی و حمایتی انجام و پرسشنامه تهیه گردید. روایی کیفی شاخص‌ها توسط ۸ نفر از اساتید مدیریت ورزشی و پایایی آن نیز با استفاده از محاسبه آزمون آلفای کرونباخ مورد بررسی و تأیید قرار گرفت ($\alpha=0/93$).

جامعه آماری در بخش کمی، شامل مسئولین و کارشناسان حوزه فوتسال در فدراسیون فوتبال و هیأت‌ها و مدیران و سرپرستان تیم‌های فوتسال در سطح کشوری و استانی بود. به نامحدود بودن جامعه آماری از تعداد مدیران و کارشناسان هیأت‌های فوتبال و همچنین نوسان در مشارکت تیم‌های فوتسال در سطوح لیگ‌های استان و مدیران مشترک فوتبال و فوتسال در برخی باشگاه‌ها، تعداد ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه کمی تحقیق در نظر گرفته شد. برای انتخاب نمونه، ابتدا به صورت تصادفی طبقه‌ای، استان‌های تهران، مازندران، خوزستان، فارس، کرمان، آذربایجان غربی، خراسان رضوی، اصفهان، گیلان و فدراسیون فوتبال انتخاب شد و پس از آن به صورت در دسترس ۳۸۴ پرسشنامه توزیع و جمع‌آوری گردید. برای توصیف متغیرهای پژوهش از آمار توصیفی، برای تحلیل داده‌های کیفی از روش دلفی و از نرم افزار SPSS نسخه ۲۳ و لیزرل برای تحلیل بخش کمی تحقیق (آزمون آلفای کرونباخ، تحلیل عاملی تأییدی و برازش مدل) استفاده شد.

یافته‌ها

ویژگی‌های جمعیت شناختی تحقیق از قبیل جنسیت، سن، سطح تحصیلات و سابقه کار نمونه کیفی و کمی تحقیق در جدول شماره ۱ درج شده است.

جدول ۱. ویژگی‌های جمعیت شناختی تحقیق

ویژگی‌های جمعیت شناختی	نمونه کیفی		نمونه کمی	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
جنسیت	مرد	۱۳	۲۹۰	۷۶٪
	زن	۷	۹۴	۲۴٪
سن	کمتر از ۳۵ سال	۰	۵۳	۱۴٪
	۳۵ تا ۴۵ سال	۸	۱۴۲	۳۷٪
تحصیلات	۴۵ سال و بیشتر	۱۲	۱۸۹	۴۹٪
	کارشناسی	۰	۱۰۳	۲۶٪
تحصیلات	کارشناسی ارشد	۱۳	۲۴۲	۶۳٪
	دکتری	۷	۳۹	۱۱٪
سابقه کار	کمتر از ۱۰ سال	۰	۱۵۲	۳۹٪
	۱۰ تا ۲۰ سال	۶	۱۸۳	۴۸٪
	بالای ۲۰ سال	۱۴	۴۹	۱۳٪

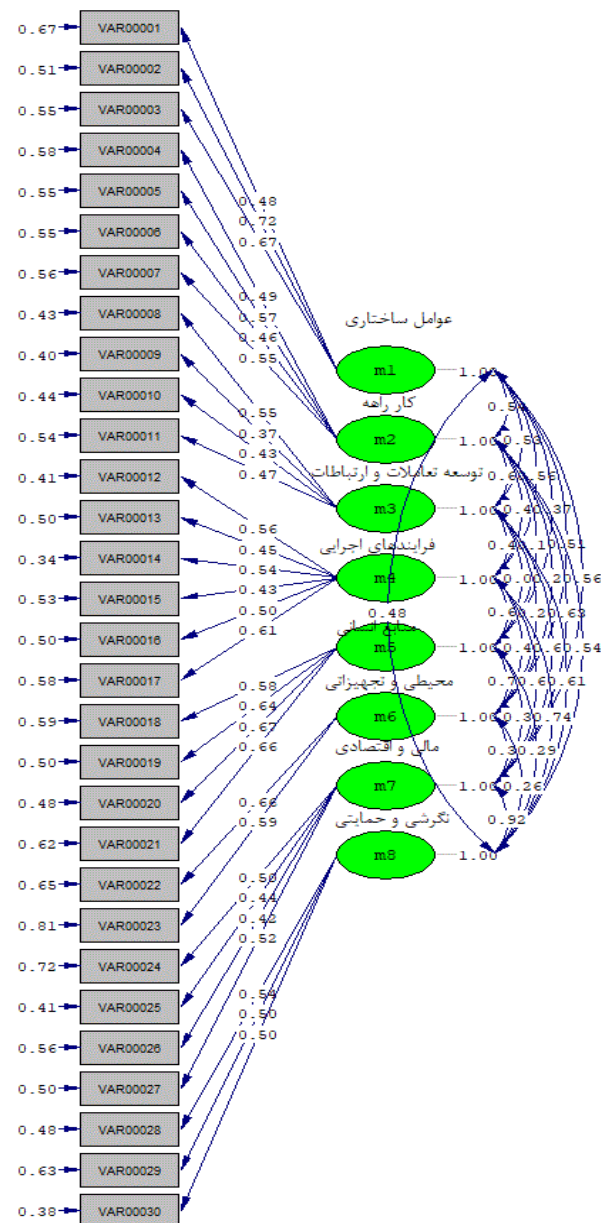
با بهره‌گیری از ادبیات پیشینه، نظرات خبرگان و روش دلفی، تعداد ۳۰ شاخص اثرگذار بر توسعه فوتسال ایران طی سه مرحله شناسایی و توافق نهایی حاصل شد و در مرحله چهارم پنل دلفی، شاخص‌ها در قالب ۸ مؤلفه دسته‌بندی شد. نتایج در جدول شماره ۲ درج شده است.

جدول ۲. مؤلفه‌ها و عوامل مؤثر بر توسعه فوتسال ایران

مؤلفه‌ها	عوامل (شاخص)
عوامل ساختاری	ایجاد آکادمی‌های فوتسال در فدراسیون، هیأت‌ها و باشگاه‌ها
	ملزم کردن باشگاه‌های فوتبال به تیم‌داری در فوتسال و قرار گرفتن در چارت سازمانی باشگاه

تشکیل تیم های منتخب استانی و سپس تیم های ملی فوتسال در رده های سنی مختلف	
وجود طرح جامع ورزش کشور، سند چشم انداز بیست ساله، طرح چشم انداز فوتسال آسیا	
توسعه تفکر و برنامه جامع و بلند مدت در مدیران ارشد فدراسیون فوتبال	کار راه
تعیین چشم انداز و اهداف کلان در شورای راهبردی فوتسال کشور	
طراحی و اجرای برنامه استراتژیک توسعه فوتسال کشور	
گسترش تعاملات و ارتباطات با کشورهای پیشرو و صاحب سبک فوتسال	
توسعه تعاملات و ارتباطات داخلی و خارجی از جمله AFC و FIFA	توسعه تعاملات و ارتباطات
بهره گیری از ظرفیت های آموزش و پرورش در استعدادیابی و پرورش استعدادها	
انسجام و همکاری لازم بین سازمان ها و نهادهای ورزشی کشور در توسعه ورزش	
تدوین و اجرای دستورالعمل های اخلاقی در فدراسیون فوتبال	
برپایی اردوهای تدارکاتی و بازی با تیم های سطح اول فوتسال دنیا	فرایندهای اجرایی
میزبانی مسابقات آسیایی و جهانی فوتسال	
برگزاری منظم مسابقات لیگ فوتسال در رده های سنی مختلف	
بکارگیری افراد با دانش و متخصص در ارکان کمیته فوتسال و مدیریت باشگاه ها	
اجرای دقیق اساسنامه و دستورالعمل ها و آئین نامه های فیفا	
توانمندسازی مدرسان، مربیان و داوران فوتسال	منابع انسانی
بکارگیری مربیان با دانش در تمام سطوح و رده ها	
بهره گیری از مربیان ویژه پایه فوتسال در رده های پایه	
استقرار نظام جامع مدیریت استعداد مربیان، مدیران و فوتسالپست ها	
افزایش احداث سالن های فوتسال در سطح شهرها و روستاها	محیطی و تجهیزاتی
استانداردسازی اماکن ورزشی فوتسال مطابق معیارهای بین المللی	
درآمدزایی و جذب حامیان مالی	
تجاری سازی و خصوصی سازی باشگاه های فوتسال	مالی و اقتصادی
افزایش پخش تلویزیونی فوتسال و دریافت حق پخش	
پرداخت تسهیلات از جمله وام، زمین، معافیت های مالیاتی و ... به بخش های خصوصی	
بهبود نگرش و حمایت خانواده ها نسبت به ورزش از جمله فوتسال	نگرشی و حمایتی
حاکم شدن نگرش فرایندگرا به جای نتیجه گرایی در نزد مسئولین	
بهبود نگرش و باور مسئولان ارشد کشور به حمایت از فوتسال همچون فوتبال	

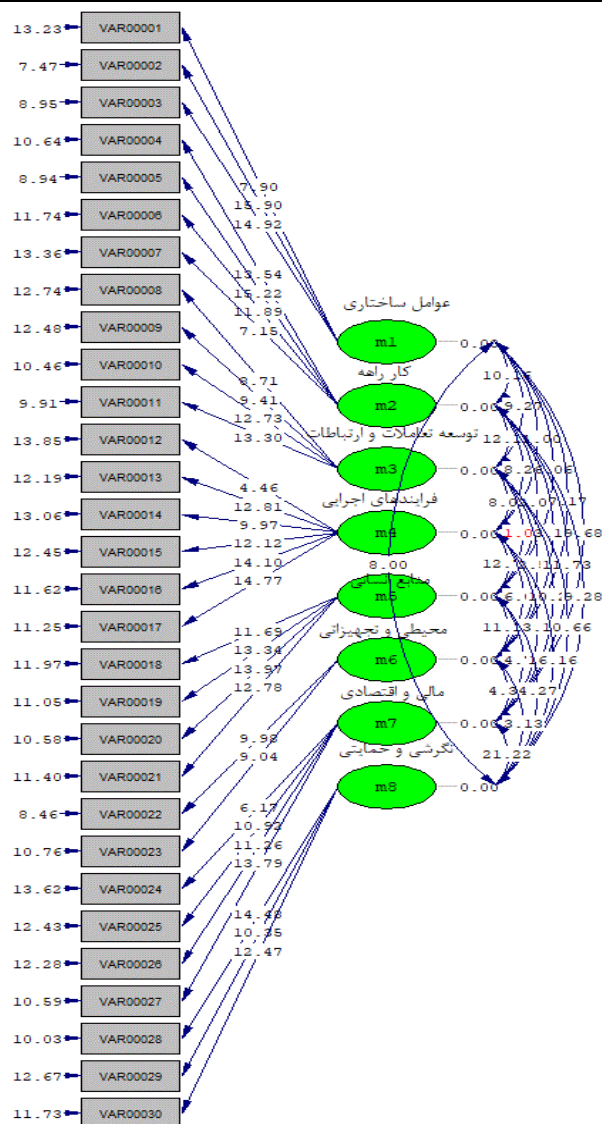
تحلیل عاملی تأییدی^۱ روشی است که نشان می دهد چه میزان گویه های سنجش یک سازه به درستی انتخاب شده اند. در واقع در این روش مشخص می شود آیا سؤالاتی که در یک پرسشنامه برای سنجش هر عامل، انتخاب شده است، مناسب است یا خیر. بنابراین تحلیل عاملی تأییدی یک ابزار سنجش روایی پرسشنامه است و به روایی سازه یا مدل اندازه گیری نیز موسوم است. بطور کلی تحلیل عاملی تأییدی جهت پی بردن به متغیرهای زیربنایی یک پدیده یا اطمینان از گویه های سنجش عوامل استفاده می شود. داده های اولیه برای تحلیل عاملی، ماتریس همبستگی بین متغیرها است. خروجی آزمون تحلیل عاملی تأییدی برای مؤلفه های تحقیق در قالب دو نمودار مقادیر استاندارد و مقادیر حالت معنی داری یا ضریب (t-value) در زیر ارائه شده است.

Chi-Square=422.41, df=377, P-value=0.00000, RMSEA=0.080

شکل ۱. تحلیل عاملی تأییدی در حالت تخمین استاندارد (بار عاملی)

جهت بررسی اعتبار مقیاس عوامل شناسایی شده که دارای ۸ متغیر پنهان و ۳۰ متغیر آشکار بود، از تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد. شکل ۱ مدل تحلیل عاملی تأییدی عوامل را در حالت بار عاملی (ضرایب استاندارد شده) نشان می‌دهد. نمودار فوق نشان می‌دهد که آیا متغیرهای اصلی پژوهش به درستی توسط عوامل فرعی (شاخص‌ها) سنجیده می‌شوند؟ نتایج به دست آمده حاکی از آن است که متغیرهای مشاهده شده به خوبی می‌توانند متغیر پنهان را تبیین کنند. از آنجا که بار عاملی تمام متغیرهای مشاهده شده (شاخص‌ها) بزرگتر از ۰/۳ است بنابراین رابطه مطلوبی بین شاخص‌ها (متغیر مشاهده شده) با مؤلفه خود (متغیر پنهان) برقرار است و نقش مهم و معناداری در اندازه‌گیری مؤلفه‌های تحقیق دارند.

Chi-Square=422.41, df=377, P-value=0.00000, RMSEA=0.080

شکل ۲. تحلیل عاملی تأییدی در حالت ضرایب معناداری (آماره تی)

جدول ۳. شاخص‌های برازش عوامل شناسایی شده

SRMR	PCFI	PNFI	PRATIO	RFI	IFI	GFI	CFI	NFI	RMSEA	/df ² X	مدل
< ۰/۰۸	> ۰/۵	> ۰/۵	> ۰/۵	> ۰/۹	> ۰/۹	> ۰/۹	> ۰/۹	> ۰/۹	< ۰/۱	< ۵	میزان قابل قبول
۰/۰۴۷	۰/۶۵۰	۰/۵۴۰	۰/۶۵۸	۰/۹	۰/۹۹	۰/۹۹	۰/۹۹	۰/۹۸	۰/۰۸۰	۱/۱۲۰	محاسبه شده

شکل ۱ و ۲ معنی‌داری ضرایب بین متغیرهای آشکار و پنهان را نشان می‌دهد. از آنجا که معنی‌داری در سطح ۰/۰۵ بررسی شده است اگر میزان مقادیر یا ضرایب بدست آمده، خارج از بازه $\pm ۱/۹۶$ باشند، رابطه معنی‌دار است. نتایج به‌دست آمده نشان می‌دهد مقادیر t برای تمامی ارتباطات معنی‌دار هستند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام این پژوهش، تدوین مدل توسعه فوتسال ایران بود. یافته‌ها نشان داد که ۳۰ عامل در حیطه‌های محیطی و تجهیزاتی، منابع انسانی، مالی و اقتصادی، عوامل ساختاری، کارراه، توسعه تعاملات و مراودات، نگرشی و حمایتی و فرایندهای اجرایی بر توسعه فوتسال ایران اثرگذار است. یافته‌های این پژوهش با یافته‌های بدیری (۲۰۲۱)، برنامه راهبردی فدراسیون فوتبال نیوزلند (۲۰۱۶)، محرم زاده، و مهدی خانی لاهرود (۱۴۰۱)، علیزاده و امیرنژاد (۱۳۹۹)، احمدی و احمدی (۱۳۹۸)، کوشکی و همکاران (۱۳۹۶)، رضایی و همکاران (۱۳۹۹)، گوهری و همکاران (۱۳۹۹) و رضایی و همکاران (۱۳۹۸) همخوان است. فوتسال یکی از ورزش‌هایی است که علاوه بر جنبه قهرمانی و حرفه‌ای آن، اغلب مردم در سنین مختلف جهت گذران اوقات فراغت به آن روی می‌آورند. این رشته ورزشی بسیار مفرح و جذاب است و نسبت به برخی ورزش‌ها نیز کم هزینه است. به همین دلیل مورد توجه تمام گروه‌های سنی و اقشار مختلف قرار گرفته است. چنانچه به توسعه فوتسال بیش از پیش شود و زمینه توسعه این ورزش فراهم گردد به توسعه ورزش از منظر همگانی و ارتقاء سطح سلامتی جامعه و افزایش امید به زندگی کمک خواهد شد و از طرفی، زمینه توسعه فوتسال در بُعد قهرمانی و حرفه‌ای فراهم خواهد شد. هرچند که مدیران تیم‌ها و باشگاه‌های فوتسال از عوامل توسعه و پیشرف فوتسال آگاهی دارند، اما شناسایی عوامل اثرگذار به صورت علمی و سنجیده، بر آگاهی آن‌ها خواهد افزود و بسیار ارزشمند است. چرا که با خیال آسوده‌تری به تمرکز بر این عوامل می‌پردازند.

براساس یافته‌های تحقیق عوامل نگرشی و حمایتی بر توسعه فوتسال ایران اثرگذار است. این یافته‌های با یافته‌های پژوهش بدیری (۲۰۲۱)، محرم زاده، و مهدی خانی لاهرود (۱۴۰۱) و علیزاده و امیرنژاد (۱۳۹۹) همخوان است. در روند توسعه فوتسال نیاز است که شرایط و زمینه‌ای فراهم شود تا نگرش مثبت خانواده‌ها به فوتسال و جلب حمایت مسئولان تحقق یابد. در این فرایند توجه به ارتقاء و بهبود نگرش و حمایت خانواده‌ها نسبت به ورزش از جمله فوتسال، حاکم شدن نگرش فرایندگرا به جای نتیجه گرایی در نزد مسئولین، دارای اهمیت است. زیرا توجه به نتیجه‌گیری بدون دوراندیشی، نتایج مقطعی در پی دارد و پایدار بودن نتیجه‌گیری‌ها در دراز مدت را تضمین نخواهد کرد. اما در رویکرد فرایندگرا، توجه و تمرکز اصلی به توسعه کمی و کیفی از سنین پایه است و چنانچه به صورت اصولی و سنجیده دنبال شود، در دراز مدت به استمرار افتخارات و توسعه همه جانبه فوتسال منجر خواهد شد. که اگر چنین اتفاقی حادث شود نگرش و باور مسئولان به حمایت از فوتسال تقویت خواهد شد.

یافته‌های تحقیق نشان داد که فرایندهای اجرایی بر توسعه فوتسال اثرگذار است. یافته‌های این تحقیق با یافته‌های برنامه راهبردی فدراسیون فوتبال نیوزلند (۲۰۱۶)، محرم زاده، و مهدی خانی لاهرود (۱۴۰۱)، کوشکی و همکاران (۱۳۹۶) و رضایی و همکاران (۱۳۹۹) به اجرای منظم مسابقات اشاره کرده‌اند که با یافته‌های این پژوهش همخوان است. شاخص‌های تحقق این عامل، بکارگیری افراد با دانش و متخصص در ارکان کمیته فوتسال و مدیریت باشگاه‌ها، برگزاری منظم مسابقات لیگ فوتسال در رده‌های سنی مختلف، برپایی اردوهای تدارکاتی و بازی با تیم‌های سطح اول فوتسال دنیا، میزبانی مسابقات آسیایی و جهانی فوتسال و اخلاق مداری است که می‌تواند در توسعه فوتسال راهگشا باشد. می‌توان گفت، تمرکز مسئولان بر فرایندهای اجرایی به همراه استانداردهای افزایش سالن‌های فوتسال، توسعه و بهره‌وری منابع انسانی فنی، تخصصی و مدیریتی فوتسال، خصوصی سازی باشگاه‌ها و درآمدزایی پایدار، دستیابی به فرایندهای اجرایی و جلب حمایت دولت ایجاد نگرش مثبت را تسهیل و توسعه فوتسال را هموار خواهد کرد. بنابراین توصیه می‌شود نسبت به افزایش و کیفی سازی لیگ‌های فوتسال در رده‌ها و سطوح مختلف اقدام لازم انجام شود.

از دیگر مؤلفه‌های اثرگذار بر توسعه فوتسال ایران عوامل ساختاری است. یافته‌های این پژوهش با یافته‌های برنامه راهبردی فدراسیون فوتبال نیوزلند (۲۰۱۶)، گوهری و همکاران (۱۳۹۹) و رضایی و همکاران (۱۳۹۸) همخوان است. چنانچه تشکیلات فوتسال ایران از ساختار منسجم و واحدها و بخش‌های مورد نیاز در چارت سازمانی فدراسیون و باشگاه‌ها برخوردار باشد، می‌تواند نقش تسهیل‌گر را ایفا نماید. دستیابی به ساختار مناسب در حوزه فوتسال، جهت توسعه این رشته ورزشی، مستلزم ایجاد آکادمی‌های فوتسال در فدراسیون، هیأت‌ها و باشگاه‌ها، ملزم کردن باشگاه‌های فوتبال به تیم داری در فوتسال و قرار گرفتن فوتسال در چارت سازمانی باشگاه‌های سطح اول فوتبال و تشکیل تیم‌های منتخب استانی و سپس تیم‌های ملی فوتسال در رده‌های سنی مختلف است. در فدراسیون فوتبال ایران و حتی صدا و سیما، بر لیگ برتر فوتبال و تیم ملی بزرگسالان تمرکز می‌شود و فوتسال، فوتبال ساحلی و رده‌ها و سطوح مختلف فوتبال در اولویت نیستند. به همین دلیل ضرورت دارد که ساختار

فعالیت‌های فدراسیون فوتبال و باشگاه‌ها پررنگ‌تر شود و جایگاه واقعی فوتسال با این همه ظرفیت و افتخار آفرینی در فدراسیون و باشگاه‌های سطح اول بهبود یابد و فدراسیون فوتبال همانند فوتبال بر لیگ فوتسال و تیم‌های ملی این رشته تمرکز نماید. براساس یافته‌ها، توسعه تعاملات و ارتباطات بر توسعه فوتسال ایران اثرگذار است که با یافته‌های برنامه راهبردی فدراسیون فوتبال نیوزلند (۲۰۱۶) فرکینز (۲۰۱۷)، دنیز و ییل (۲۰۱۴) و گوهری و همکاران (۱۳۹۹) همخوان است. با توجه به نتایج به دست آمده، توسعه فوتسال کشور نیازمند بسط و گسترش تعاملات است. ارتباط و تعامل سازنده با کشورهای صاحب سبک و بهره‌گیری از تجارب آن‌ها اثرگذار خواهد بود و نیز ارتباطات گسترده و تعامل با دستگاه‌های اثرگذار داخل کشور در تسهیل فرایندها و جذب اعتبارات لازم مؤثر است همچنین تعامل با فیفا و کنفدراسیون فوتبال آسیا به منظور جلب همکاری همه جانبه این دو نهاد مهم و کسب میزبانی‌ها و نیز احراز کرسی‌های اثرگذار در فیفا و کنفدراسیون فوتبال آسیا می‌تواند تسهیل‌گر روند توسعه فوتسال کشور شود. بنابراین توصیه می‌شود مسئولان کمیته فوتسال در فدراسیون فوتبال و مدیران باشگاه‌ها توسعه تعاملات و ارتباطات در سطوح ملی و بین‌المللی در دستور کارهای خود قرار دهند.

مؤلفه کارراه نیز از دیگر عواملی است که بر توسعه فوتسال ایران مؤثر است. یافته‌ای این تحقیق با یافته‌های بدیری (۲۰۲۱)، علیزاده و امیرنژاد (۱۳۹۹) و گوهری و همکاران (۱۳۹۹) همخوان است. برخورداری کمیته فوتسال فدراسیون فوتبال از نقشه راه بسیار سازنده و اثرگذار است. چرا که مسیر پیشرفت بیش از پیش را به مدیران نشان خواهد داد و مدیران می‌توانند با خیال راحت به اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌ها بپردازند و از مدیریت روزمره دوری کنند. برای رسیدن به این هدف شایسته است تا استفاده بهینه از طرح جامع ورزش کشور، سند چشم‌انداز بیست ساله و طرح چشم‌انداز فوتسال آسیا در دستور کار مدیران قرار گیرد و سپس بر اساس آن، برنامه استراتژیک با تعیین چشم‌اندازها و اهداف کلان تدوین و عملیاتی شود و به تدریج حاکمیت تفکر استراتژیک در مدیران فدراسیون و باشگاه‌ها نهادینه شود.

بر اساس یافته‌ها مؤلفه‌های منابع انسانی بر توسعه فوتسال اثرگذار هستند. این یافته‌ها با یافته‌های بدیری (۲۰۲۱)، محرم زاده، و مهدی خانی لاهرود (۱۴۰۱)، علیزاده و امیرنژاد (۱۳۹۹) و رضایی و همکاران (۱۳۹۹) همخوانی دارد. برخورداری از منابع انسانی توانمند در بُعد مدیریتی و فنی و تخصصی اثرگذاری بالایی در توسعه فوتسال دارد. در این رابطه ضرورت دارد که نسبت به توانمندسازی مدرسان، مربیان و داوران و همچنین بکارگیری مربیان با دانش در تمام سطوح و رده‌های سنی اقدام لازم انجام شود. همچنین علاوه بر استقرار نظام مدیریت استعداد فوتسال، نظام مدیریت استعداد مربیان و جانشین‌پروری مدیران از جمله ضروریاتی است که نباید مورد غفلت واقع شود. به هر حال اگر دیگر شرایط و عوامل توسعه فوتسال مهیا شود و فوتسال از منابع انسانی فنی و مدیریتی متخصص برخوردار نباشد، دیگر زمان و سرمایه گذاری‌ها به هدر خواهد رفت. از اینرو، ضرورت دارد توانمندسازی منابع انسانی فنی و مدیریتی به‌طور مستمر مورد توجه قرار گیرد.

بر اساس یافته‌ها مؤلفه‌های مالی و اقتصادی و محیطی و تجهیزاتی از اثرگذاری بر توسعه فوتسال برخوردارند. یافته‌های این پژوهش با یافته‌های بدیری (۲۰۲۱)، رضایی و همکاران (۱۳۹۹)، گوهری و همکاران (۱۳۹۹) و همخوان است. برای دستیابی به مؤلفه‌های یاد شده در این قسمت از تحقیق، توجه به افزایش احداث سالن‌های فوتسال در سطح شهرها و روستاها و استاندارد سازی اماکن ورزشی فوتسال مطابق معیارهای بین‌المللی (البته با توسعه تعامل با وزارت ورزش و جوانان، ادارات کل ورزش و جوانان استان‌ها و سازمان برنامه و بودجه)، درآمدزایی و جذب حامیان مالی، تجاری سازی و خصوصی سازی باشگاه‌های فوتسال، افزایش پخش تلویزیونی فوتسال و دریافت حق پخش و پرداخت تسهیلات از جمله وام، زمین، معافیت‌های مالیاتی و ... به بخش‌های خصوصی جهت احداث سالن‌های ورزشی و تأسیس باشگاه ضرورت دارد. بنابراین لازم است که نسبت به توسعه و استانداردسازی زیرساخت‌ها توجه شود و بکارگیری بازاریابان مجرب و افزایش درآمدزایی پایدار اقدام نماید. چرا که افزایش فوتسال‌یست‌ها و باشگاه‌ها، مستلزم افزایش سالن‌های فوتسال استاندارد و دستیابی آسان و کم هزینه است. از طرفی نیز برای توسعه فوتسال کشور، نیز درآمدزایی پایدار ضرورت دارد. چرا که اعتبارات دولتی محدود است و همواره با نوسان همراه بوده است. بنابراین می‌توان گفت که پرداختن جدی به حصول درآمدهای پایدار به توسعه باشگاه‌ها و کمیته فوتسال فدراسیون فوتبال کمک خواهد کرد.

فوتسال از جمله ورزش‌های جذاب و مفرح است که مخاطبان بی‌شماری را به خود جلب کرده است. از طرفی، ایران در فوتسال آسیا و جهان، جایگاه مناسبی دارد. شناسایی عوامل توسعه فوتسال، بینش جدیدی را به مدیران خواهد داد و آن‌ها با خیال

آسوده‌تری به تمرکز بر عوامل اثرگذار خواهند پرداخت تا با بهبود عملکرد در فوتسال از رقبا عقب نمانده و در صورت امکان جایگاه فعلی بهبود یابد.

یافته‌ها نشان داد که عوامل محیطی و تجهیزاتی بر توسعه فوتسال ایران اثرگذار است. بنابراین پیشنهاد می‌شود تا با ارائه طرح توجیهی به مسئولان اجرایی در استان‌ها و مرکز از قبیل وزارت ورزش و جوانان، استانداران و مدیران کل ورزش و جوانان استان‌ها، نسبت به افزایش احداث سالن‌های فوتسال و استانداردسازی آن‌ها مطابق معیارهای بین‌المللی اقدام لازم انجام شود. همچنین یافته‌ها نشان داد که منابع انسانی از جمله مؤلفه‌های اثرگذار بر توسعه فوتسال ایران است. بنابراین پیشنهاد می‌شود تا با هماهنگی واحد آموزش فدراسیون فوتبال، نسبت به افزایش دوره‌های مربیگری و توانمندسازی مربیان و مدرسان به توسعه کمی و کیفی منابع انسانی فنی و تخصصی فوتسال پرداخته شود.

منابع

- Ahmadi, A & Ahmadi, R. (2019) Investigating the reasons for the many successes of Iran's national futsal team, the third national conference on ways to achieve sustainable development in Iran's sports sciences and physical education, Tehran. (Persian)
- Alizadeh, A & Amirnjad, S. (2020) Designing Futsal Development Model of Mazandaran Province, Master's Thesis, Shamal University, Faculty of Physical Education and Sports Sciences. (Persian)
- Baroni, BM, Generosi, RA. & Junior EC (2008). "Incidence and factors related to ankle sprains in athletes of futsal national teams". *Fisioter. Mov.* out/dez;21(4):79-88
- Bediri, S. M. (2021) Study of Some Aspect's for Team Preparation in Futsal, *International Journal of Sports Science* 2021, 11(1): 1-5.
- Berdejo-del-Fresno, D. (2014) A Review about Futsal. *American Journal of Sports Science and Medicine*, 2(3):70-70.
- Christopher, y., Christopher, C. & David John, C. (2018) Futsal as a potential talent development modality for soccer - a quantitative assessment of high-level soccer coach and player perceptions, *Science and Medicine in Football* 2(7):1-10
- Eftekhari, O; Goharrostami, H & Darvishi, A. (2019) Analysis of effective factors in the development of successful talents in the first and second division of Iranian women's futsal league, *Sports Management Studies*, 11(55), 117-24. (Persian)
- FFN (2016) New Zealand soccer strategic plan", our games your game the world game
- FIFA (2019). FIFA Forward Football Development program-FIFA.com.
- Gohri, Z; Hamidi, M & Amir Hosseini, S E. (2020) Designing and compiling strategies for the development of the country's football, *Majlis and Strategy*, 27(104), 291-320. (Persian)
- González-Víllora, S., Prieto-Ayuso, A., León, M. (2022) Elite futsal players' perceptions of paths to expertise: *Motricidade*, 18(1), 20-30
- Javadipour, M & Samieinia, M (2012) Explaining the strategic position and presenting the development strategy of public sports in Iran, *Sports Management and Movement Sciences Researches*, 3(5), 15-28. (Persian)
- Koshki, S; Bonsbardi, A & Shushi Nesab, P. (2017) Description and identification of obstacles and limitations of futsal development in Sabzevar city, Master's thesis, Hakim Sabzevari University, Faculty of Sports Sciences. (Persian)
- Lopes, M., Oliveira, J & Ribeiro, F. (2020) Injury prevention in futsal players: is the FIFA 11+ a simple answer to a complex problem, *Physical Therapy Reviews*, 25(2), 96-105.
- Mendes, D., Travassos, B., Carmo, J., Cardoso, F. (2022) Talent Identification and Development in Male Futsal, *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 2022, 19, 10648. <https://doi.org/10.3390/ijerph191710648>
- Méndez-Dominguez C, Nakamura FY and Travassos B (2022) Futsal Research and Challenges for Sport Development. *Front. Frontiers in Psychology*, 13(1), 1-3.
- Moharramzadeh, M & Mehdi Khani Lahrud, N. (2022), investigation of the obstacles and limitations of futsal development in Meshkinshahr city, the first national conference of sports management with organizational health approach, Ardabil. (Persian)
- Mousavi Zaranji, M.; Moharramzadeh, M.; Nobakht, F. (2020) Investigating the obstacles and limitations of futsal development in Ardabil city, Master's thesis, Mohaghegh Ardabili University. (Persian)
- Najari, N; Yavari, Y & Bashiri, M. (2022), management factors affecting the success of futsal team: a case study of Mes Songon futsal team, 7th National Conference on Sports and Health Studies in the Islamic World, Tehran. (Persian)

- Olivete BD, Legnani E, Fernandes GJ, da Rosa GJ, Pires LM, Guimarães RBC, Carvalho WG. (2015) Theoretical assumptions that guide the practical work of two trainers from futsal initiation schools, *Revista Brasileira de Futsal e Futebol, Special Edition: Pedagogia do Esporte*, São Paulo, 7(27), 467-473.
- Rezaei, Sh, Monazzami, A & Khaled Amin, H. (2020) Compilation of futsal development strategies in Sulaymaniyah Province of Iraq, *Contemporary Researches in Sports Management*, 10(19), 17-35. (Persian)
- Rodríguez, A. S. (2021) Presence of women in futsal. A systematic review, *Arch Med Deporte* 2021;38(4):245-252.
  - - Rogério, L., Mendonça E., Cristina, G. (2021) Positive development of young futsal players is influenced by the coach's method and leadership profile, *ournal of Sports Science and Medicine* (2021) 20, 9 - 16 DOI: <https://doi.org/10.52082/jssm.2021.9>
- Seifi, H; Shabani, A; Hosseini, S; Khodadadi, M. (2021) studying the problems and obstacles of futsal sport in the country (Delphi study), the 7th National Conference of Sports Sciences and Physical Education of Iran. (Persian)

Designing a structural model Iran's futsal development**- Ghesem Ja'fari¹ Seyed Ehsan Amirhoseini^{2*} Hamid Ghasemi³**

1- PhD student in Sports Management, Yasouj Branch, Islamic Azad University, Yasouj, Iran

2 - Associate Professor, Department of Sports Management, Yasouj Branch, Islamic Azad University, Yasouj, Iran (Corresponding Author) 3- Associate Professor of Sports

Management, Payame Noor University

amirhosseini474@gmail.com

Received: 2023-06-21**Accepted: 2023-07-27****Abstract**

the purpose of this study was to design the structural model of futsal development of Iran. The present study was descriptive - survey in terms of method and was done in a qualitative and quantitative way. Sampling in the qualitative section was based on a panel of experts, using the snowball method and equal to 20 people. The statistical population in quantitative section included officials and experts of futsal commission of football federation and football boards, managers of national teams and futsal clubs which were The unlimitedness of the statistical population selected the sample was 384 individuals by stratified random sampling and then were randomly selected. The research tool was a researcher - made questionnaire. The validity of the questionnaire was confirmed by 8 professors of sport management and its reliability, in addition to the re - coding by two coders, with Cronbach's alpha test ($\alpha = 0.90$). SPSS and LISREL software were used for data analysis. The results showed that 30 indicators in the form of environmental components and equipment, human resources, financial and economic factors, structural factors, interaction, attitude and support and executive processes in futsal development of Iran are significant and effective factors in futsal development. It can be said that standardization and enhancement of futsal halls, development and productivity of technical, professional and administrative human resources, the privatization of clubs and sustainable income generation will greatly contribute to the development of futsal.

Keywords: Futsal, Football Federation, Karraheh